

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen
31.3.2025

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Aluevaltuutettu Kukka Kunnari on jättänyt 12.4.2022 valtuustoaloitteen sosiaalisen investoinnin käyttöönotosta osana Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvioprosessia. Aloitteessa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue ottaa talousarvioprosessinsa osaksi sosiaalisen investoinnin ja kehittää sen käyttöä aktiivisesti.

Aloitetta perustellaan sosiaalisten investointien mahdollisuudella tuottaa pitkällä aikavälillä inhimillistä hyvinvointia, turvallisuutta ja taloudellista hyötyä, kun ongelmia ehkäistään proaktiivisesti ennalta. Euroopan komissio on julkaissut vuonna 2013 sosiaalisen investoinnin pakettinsa. Konsepti ei kuitenkaan ole levinnyt laajasti Suomessa.

Sosiaalisen investoinnin käsite on taloustieteellisestä näkökulmasta haastava. Sosiaalinen investointi ei ole investointi siinä mielessä kuin se taloustieteessä määritellään. Investoinneilla tarkoitetaan taloustieteessä tuotannontekijöitä, joiden oletetaan tuottavan hyötyä usean tilikauden ajan. Se ei ole menoerä välittömään kulutukseen. Sosiaalisella investoinnilla on kuitenkin välitön vaikutus investoinnin kohteeseen, joten tässä mielessä sosiaalinen investointi ei ole lykättyä kuluttamista. Pikemminkin sen avulla pyritään varhaisella vaikuttamisella vähentämään tulevaa palvelunkäyttöä.

Sosiaalisen investoinnin yksi keskeisistä ideoista on tuoda esiin, miten yksilöihin kohdistetut sosiaaliset menot voivat kasvattaa yhteisiä aineettomia resursseja. Sosiaalisella investoinnilla onkin vahva yhteys inhimillisen pääoman vahvistamiseen. Inhimilliseen pääomaan, kuten terveyteen, investoiminen

kasvattaa tulevaisuuden tuotantokapasiteettia. Esimerkiksi perusterveydenhuollon vastaanotto toiminta voidaan näin nähdä sekä kulutuksena että investointina.

Panostus ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon voi tuottaa pitkällä aikavälillä positiivisia taloudellisia vaikutuksia, vaikka sitä tilinpidollisesti käsitelläänkin kulutuksena. Lähtökohtaisesti kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon menot voidaan nähdä pitkällä aikavälillä terveyttä ja hyvinvointia lisäävinä. Näin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden koko käyttötalousosa voidaan nähdä sosiaalisena investointina.

Konkreettisenä esimerkkinä sosiaalisen innovaation toiminta-ajatuksen käyttöönotosta voidaan pitää Lastensuojelun keskusliiton Lapset ja nuoret SIB-ohjelmaa, johon Pirkanmaan hyvinvointialue osallistuu. Ohjelman tavoitteena on lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen vaikuttavasti. SIB (Social Impact Bond) on vaikuttavuusinvestoinnin muoto, jonka tarkoituksena on tuottaa lasten ja nuorten ehkäiseviä palveluja, lisätä hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä. Vaikuttavuusperusteisessa Lapset ja nuoret SIB-ohjelmassa ovat toimijoina Lastensuojelun keskusliiton lisäksi hyvinvointialueet, kunnat, palveluntuottajat ja sijoittajat.

Tampereen Nuoret SIB -ohjelmassa osapuolina ovat Lastensuojelun keskusliitto, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen kaupunki, Diakonissalaitoksen Vamos palveluntuottajana ja S-pankki Rahastoyhtiö hankehallinnoijana. Hankkeen kohderyhmänä ovat syksyllä 2020 huostassa olleet 15-17 vuotiaat nuoret. Tavoitteena on kohderyhmän syrjäytymisen ehkäisy, ja hankkeen mittarina käytetään ohjelmaan osallistuvien nuorten koulutusta ja työllistymistä kuvaavia tunnuslukuja. Määrällisenä tavoitteena on ollut tavoittaa noin 180 nuorta. Tampereen hankkeen ohjausryhmä koostuu Tampereen kaupungin, Pirkanmaan hyvinvointialueen, Tampereen seudun ammattiopiston, Lastensuojelun keskusliiton, S-Pankki Rahastoyhtiön ja THL:n edustajista.

Maaliskuuhun 2025 mennessä ohjelmassa on aloittanut 101 nuorta. Työmuotoina on ollut mm. valmentajien järjestämä ryhmätoiminta nuorille. Nuorista 54 % opiskelee toisen asteen tutkintoa tai on valmistunut ammattiin, kaksi nuorta

opiskelee ammattikorkeakoulututkintoa ja 10 % nuorista on työllistynyt. Toimintaa analysoidaan ja kehitetään jatkuvasti vaikutusten ja vaikuttavuuden perusteella.

S-Pankki Rahastoyhtiö on investoinut Tampereen hankkeeseen maaliskuuhun 2025 mennessä noin 1,35 miljoonaa euroa, josta lähes 90 prosenttia on käytetty palveluntuottajan rinnalla kulkijoihin.

Sosiaalisten investointien perusajatusta inhimillisen hyvinvoinnin lisäämisestä noudatetaan lähtökohtaisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan suunnittelussa. Konkreettisia esimerkkejä ajattelutavan hyödyntämisestä on esimerkiksi meneillään oleva Nuoret SIB -hanke, johon sitoutuu myös talousarviovarauksia. Sosiaalisia investointeja ei kuitenkaan ole tarkoitus nostaa omaksi ryhmäkseen hyvinvointialueen talousarvion investointiosaan. Mahdolliset uudet Nuoret SIB -hankkeen kaltaiset toiminnot huomioidaan osana hyvinvointialueen talousarvion käyttötalousosaa.

Tuukka Salkoaho, integraatiojohtaja

Mikko Hannola, talouspalvelujohtaja